

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ**SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ****2023-2026 YILI DIŞ PAYDAŞ DANIŞMA KURULU**

Mesleği/Ünvanı	Adı	Soyadı	Temsil
Prof. Dr.	Yüksel	ARDALI	Toplum Temsilcisi
Doç. Dr.	Mustafa Kürşat	ŞAHİN	Hekim Temsilcisi
Doç. Dr.	Gülten	KOÇ	Dernek Temsilcisi
Doç. Dr.	Havva	ARSLAN	Dernek Temsilcisi
Doç. Dr.	Yeliz	DOĞAN MERİH	Dernek Temsilcisi İnnovatif Hemşirelik Derneği
Doç. Dr.	İlkay	Boz	Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi	Rahman	YAVUZ	Toplum Temsilcisi
Hemşirelik Hizmetleri Müdürü	Necla	YILDIRIM	Hemşire Yönetici temsilcisi
Hemşire	Nurcan	GÜREŞ	Samsun Eğitim Araştırma Hastanesi Kroner Yoğun Bakım Sorumlu Hemşiresi (KAMU)
Hemşire	İlkay	MAVİLİ YILMAZ	Samsun Eğitim Araştırma Hastanesi Eğitim Hemşiresi (KAMU)
Hemşire	H. İbrahim	BİLKAY	Mezun Temsilcisi
Hasta/Hasta Yakını	Çiğdem	Gümüşel	Hasta/ Hasta Yakını Temsilcisi
UMKE	Harun	Bulut	Samsun UMKE Sorumlusu
Sosyal Hizmet Uzmanı	Tekin	BALCI	Samsun Aile ve Sosyal Hizmet Müdürü
Dr.	Meryem	İSKENDEROĞLU	İl Sağlık Müdürlüğü
Öğretmen	Nuriye	KABASOĞLU	Eğitim temsilcisi
Öğretmen	Esra	ÖZTÜRK	Samsun İl Milli Eğitim Ar-ge Birimi

**OMÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ DIŞ PAYDAŞ
ÇALIŞTAYI PROGRAM AKIŞI**

Toplantının Amacı	OMÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünün Akreditasyon-Eğitim Öğretim çalışmaları kapsamında, Bölümümüz lisans programı eğitim amaçları ve program çıktıları hakkında dış paydaşların görüşlerini almak.
Toplantı Tarihi	29 Kasım 2023
Toplantı Saati	11.30-12.30
Katılım Linki	https://meet.google.com/qww-zvcy-fks
Toplantı Gündem Maddeleri	Toplantıya katılan dış paydaşların; 1. Hemşirelik eğitim programı / müfredatı ile ilgili görüş ve önerileri nelerdir? 2. Hemşirelik bölümümüzün eğitim amaçları hakkında güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatlar, tehditler hakkındaki görüşleri ile geliştirme önerileri nelerdir? 3. Hemşirelik bölümümüzün program çıktılarının /mezuniyet yeterliliklerinin güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatlar, tehditler hakkındaki görüşleri ile geliştirme önerileri nelerdir?
Toplantı Koordinatörleri	Moderatör: Doç. Dr. Ruveyde AYDIN Standart 1 Komisyon Başkanı Toplantı Koordinatörü: Doç. Dr. Esra TURAL BÜYÜK Raportör: Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN, Araş. Gör. Dr. Arş. Gör. Hatice UZŞEN, Araş. Gör. Nedime GÜL DOĞAN, Araş. Gör. Cansu KARADENİZ BENLİ Düzenleme Ekibi Doç. Dr. Esra TURAL BÜYÜK Doç. Dr. Ruveyde AYDIN Dr. Öğr. Üye. Nihal ÜNALDI BAYDIN Dr. Öğr. Üye. Nazlı BALTACI Öğr. Gör. Atife ÇETİN Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Araş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Araş. Gör. Nedime GÜL DOĞAN Araş. Gör. Cansu KARADENİZ BENLİ

SORULAR

Soru 1: Eğitim öğretim sürecinde Hemşirelik eğitiminin amacı ne olmalıdır?

Soru 2: Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz/mezunlarımız ne gibi özelliklere sahip olmalıdır?

Soru 3: Eğitim öğretim sürecinde hemşirelik müfredatında hangi dersler olmalıdır/eklenmelidir?

Soru 4: Eğitim öğretim sürecinde OMÜ Hemşirelik Bölümü Lisans Eğitim Programında verilen eğitimin kalitesini artırmaya yönelik diğer önerileriniz neler olurdu?

DIŞ PAYDAŞ KURULU ÜYELERİNE SORULAN ÇALIŞTAY SORULARI VE CEVAPLAR

Soru 1: Eğitim öğretim sürecinde Hemşirelik eğitiminin amacı ne olmalıdır?

-Bizim işimiz hemşirelik, bakım ve biz bu mesleğimizi mezun olduktan sonra hemşirelik bilginizi ve bakım bilgimizi bulmamız bu bilgiyi bulmamız ve bunu uygulamamıza yansıtmamız gerekiyor.

-Mevcut öğrenme modelinde de hemşirelik disiplini için belli bilinen yetkinlikleri kazandırması, bir eğitim programının temel amacıdır diye düşündüm. Hibrit eğitimler, bütün disiplinlere infuz etmesi, yani yaşam öğrenme sürdürülebilirlik gibi YÖKAK'taki bu temel kavramlar da var. Yani hani bunlara hakim olmak ya da bunların yanıt veren bir eğitim programının yapılmasıyla gerekecek amaçlarında yansır diye düşündüm.

- Arkadaşlarım da söylediği gibi yani öğrenciye bilişsel bilgi becerinin yanında psikomotor bilgi becerilerini kazandırılması yönünde. Öğrencinin öncelikle mesleğin gerektirdiği çağdaş rollerin kazandırılması gerektiğini düşünüyorum. Bunun yanında insan temelli bakım diyoruz. Bakım kuramlarını yine eğitime ve teorik uygulamaya yansıtılacak şekilde aktarılması bunlar yine öğrenciye aktarmamız gereken bilgi beceriler. Onun yanında klinik uygulama yeteneğinin geliştirilmesi, edindiği bilgileri davranışa dönüştürülmesi. Bunların neyi niçin nasıl yapacağının öğrenciye tam olarak verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Eğitim amaçlarından biri de bu üzerinde durulması gereken.

- Staja gelen öğrenci arkadaşları gözlemlediğimde bilgi bakımından çok yeterli, güzel görüyorum. Hepsi böyle. Hani ilaç bilgisi olsun hastalık bilgisi olsun. Gerçekten bizim bir üstümüzde bilgilere sahipler donanımlılar. Bununla birlikte hasta yakınlarını ben sahada kendi çalıştığım arkadaşlarımdan da tecrübeyle böyle biraz atlandığını hissediyorum. Hastaların spirüüel taraflarına, spiritüel hemşireliğin ve hasta yakınlarının durumlarının yani bir hasta yakınlarını daha çok gereksiz evrak işlerini halletmek ya da hastanın ihtiyacını karşılamak için gerekli bireyler gibi görüyoruz. Onlar açısından hastaların ne kadar önemli durumda olduklarını algılayamıyoruz. Dolayısıyla da bu hastanın işte atıyorum. Hastasını ziyaret etmek istediğinde hastayla ilgili herhangi bir ihtiyacınız sormak istediğinde biz öyle şeylerimizi çıkarıyoruz. tırnaklarımızı çıkarıyoruz, hoşlanmıyoruz. Yani o sorulardan sahada gözlemlediğim

-Bunun bakımın bir parçası olduğu okuldan beri verilirse bir durumun da gerçekten önemli bir şey olduğu söylenirse zannediyorum ileride sorumlu hemşirelerin de yükü azaltacaktır. Çünkü hep bu konularda ekiple hasta ekiple hasta yakın arasındaki dengeyi kurmak bizim üzerinde kalıyor ve gerçekten de ağır büyük oluyor. Çünkü hani hasta giderse ekibinle birlikte kalırsın. O tarafta dengeyi bir ilişkileri bozmamak lazım ama bir taraftan da hastanın yakınlarının gerçekten temel ihtiyaçları var. Onların da atlanmaması lazım. Yani bunlardan okullarda daha sık işlenirse güzel olur diye düşünüyorum.

-Ben hem sosyal hizmet uzmanıyım hem uzman psikolog danışmanıyım olaya biraz da bu açıdan baktığımda tabii hastaların sosyal kültürel ihtiyaçları da ön planda diye düşünüyorum. Özellikle hasta beklentileri ve hasta yakınları biraz önce Nurcan hanımdı sanırım hastaların ve hasta yakınlarının sağlık sisteminden hemşireden orada meslekler var beklentileri şeklinde değişiklik olabilir. Hemşirelik eğitimi temel amacı, günümüz gerektirdiği koşulları aktarabilmek. Yani bir 10 sene önce, 20 sene önceki eğitimle şu andaki eğitim zaten sizin müfredatımız da gene gelişmeleri takip ediyorsunuz. Biraz ön gördüğüm kadarıyla ki değişiminde oldukça yerinde. İhtiyaçlar doğrultusunda her yıl 3 yılda da bir değişiklikler yapılıyor. Sağlık sektöründeki gelişmelerle birlikte özellikle hemşire arkadaşlarımızın da bu yeni teknolojiye ayak uydurabilecek. Ben bunu şey olarak söylüyorum, tahminen ordaki ordaki cihazı kullanımı anlamında. Hem yeni sağlık teknolojileri kendileri de algılayıp o şekilde davranabilmeleri anlamında yeniliklere açık bir ders programlaması lazım diye düşünüyorum. Hocam şöyle bir önerim olabilir. Afet kriz yönetimi yanında sosyal sorunlar ya da sosyal sorunlar anlamında bir ders olabilir. Sosyal sorunların içerisinde tabii bizim sadece sadece hemşirelik değil sağlık personelinin karşılaştığı aileleriyle hastalarla karşılaştığınızda hangi sosyal, ekonomik yoksulluk içerisinde gelmiş yoksulluk önemli bir sorun. Ondan sonra şey işsizlik önemli bir sorun, göç önemli bir sorun. Ülkemizde özellikle büyük şehirlerde yaşanan. Genel hastalarda yine afetler dediğiniz gibi önemli bir sorun. Sadece afet ve kriz yönetimi diye konu daha geniş bir ders olarak da benim gibi önere sosyal sorunlar, ülkemizdeki sosyal sorunlar diye de bir ders olabilir. Çünkü hemşirelerimizin meslek elemanlarının gerekli görevlerini yerine getirirken karşılaştığı insanlar toplumun değişik kesimlerinden gelen insanlar bireyi tanıma teknikleri var mı? Öyle bir ders bilmiyorum. Bu tip insanları tanımla ilgili değişik iletişimle ilgili bir ders olabilir. Bir diğeri de ülkemizdeki sosyal sorunlar işte bu ekonomidir, yoksulluktur, göçtür ya da krizdir. Sosyal durumlara, afetlerle ilgili birleşilebilir diye düşünüyorum bunu.

-Personel yetersizliğinden hemşirelerin yüzleri düşüyor. Klinikte çokça hasta var ve herkese cevap vermeye çalışıyorlar. Klinikte yaşadığım bir deneyimi paylaşayım. Hasta olarak klinikte yatarken tansiyonumun çok yükseldiğini hissettim. Hemşire yan yatakta yatan hastanın tansiyonunu ölçmeye gelmişti. Bende benim tansiyonumu da ölçebilir misin diye sordum. Klinikte tek olduğunu söyledi. Tüm hastaları bitirdikten sonra ölçebilirim dedi. Ve hepsini bitirince geldi. Bana o an yetemedi. Personel olarak belirli saatler arasında belli sayıda hastanın işini bitirmek zorundaydı. Kendimi mahcup hissettim. Onun işini böldüğüm için kendimi kötü hissettim. Bu kadar mezun veriyoruz nerede bu hemşireler. Bana serum takıldı. Ben tualete filan giderken kendim serumu açıp kapattım, neden bunu bana öğretti neden ben yaptım? Personel sayısı yetersiz bu nedenle her şeye yetişemiyorlar. Bu nedenle de gülmüyorlar. İşini yürütemiyor. Sizin eğitiminizden ziyade hemşire alımının artırılması gerekiyor.

Soru 2: Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz/mezunlarımız ne gibi özelliklere sahip olmalıdır?

-Evet, hocam merhabalar, öncelikle ben mezun öğrenci olarak şunu söyleyebilirim ki bir bizim işimiz, hemşirelik ve bakım. Biz bu mesleğimizi mezun olduktan sonra hemşirelik bilginizi ve bakım bilginizi bulmamız bu bilgiyi bulmamız ve buna uygulamanıza yansıtmanız gerekiyor. Dolayısıyla eğitimde de bunun amaçlanması önemli diye düşünüyorum açıkçası.

-Yani ben şöyle düşündüm, hatta hem HEPDAK' hem HEMED'in önümüze koyduğu bütün bu standartlar TYÇ süreçlerinde hep var . Belli zaten hani bir üniversite mezunu olması için belli yeterlilikler, yetkinlikler kazanmış olmalı ve bunları halil ibrahim'in dediği gibi mesleki yetkinlikler de bizde de örgütleniyor. Sizin zaten hani var zaten aslında program amaçları da belli. Hani o amaçlardan

bir değişim yoluna geçirmesi gidecek misiniz gitmeyecek misiniz? Ben biraz hatta bunları okuduğumda düşünmüştüm. . Hani çok majör de bir şey sanırım olmaz öyle bir şey de düşünmezsiniz diye düşünüyorum. İyi gidiyor çünkü programınızı da uzaktan da bildiğim için belki hani bir bilimsel bir işte kuram temelli bir şeye dönüşürse o zaman program amaçları değişir. Ama şu mevcut öğrenme modelinde de hemşirelik disiplini için belli bilinen yetkinlikleri kazandırması, bir eğitim programının temel amacıdır diye düşündüm. Ama öyle bir yol olursa yani yol değişirse tabii amaçta değiştirebilir kısmen.

-Muhtemelen zaten değişen dünya bize birçok şeye bir yöneltiyor diyebiliriz hibrit eğitimler gibi teknik gibi bu tür disiplinlere yönelmesi, yani yaşam boyu öğrenme, sürdürülebilirlik gibi YÖKAK'taki bu temel kavramlar da var. Yani hani bunlara hakim olmak ya da bunlara yanıt veren bir eğitim programının yapılması gereken amaçlara da yansır diye düşündüm ben.

-Arkadaşlarım da söylediği gibi yani öğrenciye bilişsel bilgi becerinin yanında psikomotor bilgi becerilerini kazandırılması yönünde. Öğrencinin öncelikle mesleğin gerektirdiği çağdaş rollerin kazandırılması gerektiğini düşünüyorum. Bunun yanında insan temelli bakım diyoruz. Bakım kurallarını yine eğitime ve teorik uygulamaya yansıtılacak şekilde aktarılması. Bunlar yine öğrenciye aktarmamız gereken bilgi beceriler. Onun yanında klinik uygulama yeteneğinin geliştirilmesi, edindiği bilgileri davranışa dönüştürebilmesi. Bunların neyi için nasıl yapacağının öğrenciye tam olarak verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Eğitim amaçlarından biri de bu üzerinde durulması gereken. Çünkü sahada biz eğitimdeki bu şeyi nasıl belirlediğini nasıl pekiştirildiğini sahada uygulayarak daha da görebiliyoruz.

-Mikrofonumu açayım. Şimdi sorumlu hemşireyim ben kendi alanımda. Staja gelen arkadaşları ve gözlemlediğimde bilgi bakımından çok yeterliliklerini güzel görüyorum. Hepsi böyle. Hani ilaç bilgisi olsun hastalık bilgisi olsun. Gerçekten bizim bile üstümüzde bilgilere sahipler. Donanımlılar. Bununla birlikte hasta yakınlarını ben sahada kendi çalıştığım arkadaşlarımdan da çekindiğini, böyle biraz atlandığını hissediyorum. Hastaların spiritüel taraflarına, spiritüel hemşireliğin ve hasta yakınlarının durumlarının yani biz hasta yakınlarının daha çok gereksiz evrak işlerini halletmek ya da hastanın ihtiyacının karşılamak için gerekli bir bireyler gibi görüyoruz. Onlar açısından hastaları ne kadar önemli durumda olduklarını algılayamıyoruz. Dolayısıyla da bu hastanın işte atıyorum. Hastasını ziyaret etmek istediğinde hastaneyle ilgili herhangi bir ihtiyacını sormak istediğinde biz böyle şeylerimizi çıkarıyoruz. Biz böyle tırnaklarımızı çıkarıyoruz, hoşlanmıyoruz. Yani o sorulardan daha da söylemek istediğim bu. Bakımı bu bakımın bir parçası olduğunun okuldan beri verilirse ve durum da gerçekten önemli bir şey olduğu söylenirse bu ileride sorumlu hemşirenin yükü azalacaktır. Çünkü hep bu konularda ekiple hasta ekiple hasta yakın arasındaki dengeyi kurmak bizim üzerinde kalıyor ve gerçekten de ağır bir yük oluyor. Çünkü hani hasta giderse ekibinle birlikte kalırsın. O tarafta dengeyi bir ilişkileri bozmamak lazım ama bir taraftan da hakkın yakınlarını gerçekten temel ihtiyaçları var. Onların da atlanmaması lazım. Yani bunlardan okullarda daha sık işlenirse güzel olur diye düşünüyorum. Başka ekleyeceğim bir şey yok. Diğer arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum.

-Evet, tekrar toplantımız hayırlı olsun inşallah. Şimdi tabii başlangıçta arkadaşları ve sayın hocamları dinledim. Tabii meslek elemanlarınız var gördüğüm kadarıyla. Alandan gelen arkadaşlar. Biz tabii biraz daha farklılık var. Aile sosyal hizmetler bakanlığı olarak ben hem sosyal hizmet uzmanıyım hem uzman psikolojik danışmanım. Olaya biraz daha baktığımda tabii hastaların sosyo kültürel ihtiyaçları ön planda diye düşünüyorum. Özellikle hasta beklentileri ve hasta yakınları biraz önce hocalarımız sanırım burayla odaklı çalışma şeklinde hastaların ve hasta yakınlarının sağlık sisteminden endişe eden orada meslek elemanı var bu beklentileri şeklinde değişiklik olabilir. Tabii buradaki amaç aslında eğitimin ilk soru devamında farklı sorular soracaksanız ama hemşirelik eğitiminin temel amacı, günümüz gerektirdiği koşulları aktarabilmek. Yani bir 10 sene önce, 20 sene önceki eğitimle şu andaki

eğitim zaten sizin m¼fredatınızdaki gelişmeleri takip ediyorsunuz. Biraz ¼nce g¼rd¼ğ¼m¼z kadarıyla ki değişimler oldukça yerinde. İhtiyaçlar doğrultusunda her yıl d¼ř¼n¼l¼yor belirli değişiklikler yapılıyor. Ha bundan sonraki s¼reçte tabii sağlık sekt¼r¼ndeki gelişmelerle birlikte ¼zellikle hemşire arkadaşlarımızın bu yeni teknolojiye ayak uydurabilecek. Ben bunu şey olarak s¼yl¼yorum, tahminen oradayken cihazı kullanımı anlamında. Hem yeni sağlık teknolojilerini kendileri de algılayıp o şekilde davranabilmeleri anlamında yeniliklere açık bir ders programının olması lazım diye d¼ř¼n¼yorum.

-Hocam şoye bir ¼nerim olabilir. Afet kriz y¼netimi yanında sosyal sorunlar ya da sosyal sorunlar anlamında bir ders olabilir. Sosyal sorunların içerisinde tabii bizim sadece hemşirelikte değil b¼t¼n sağlık personelinin karşılaştığı aileleriyle hastalarla karşılaştığımızda hangi sosyal, ekonomik yoksulluk içerisinden gelmiş. yoksulluk ¼nemli bir sorun. Ondan sonra şey işsizlik ¼nemli bir sorun, g¼ç ¼nemli bir sorun. ¼lkemizde yine b¼y¼k hastanelerde ¼zellikle b¼y¼k şehirlerde yaşanan gelen hastalarda. yine afetler dediğiniz gibi ¼nemli bir sorun. Sadece afet ve kriz y¼netimi diye konu daha geniş bir ders olarak da benimki bir ¼neri. sosyal sorunlar, ¼lkemizdeki sosyal sorunlar diye de bir ders olabilir. Ç¼nk¼ hemşirelerimizin meslek elemanlarının gerekli g¼revlerini yerine getirirken karşılaştığı insanlar sonra toplumun değişik kesimlerinden gelen insanlar. ben bireyi tanıma teknikleri var mı? ¼yle bir ders bilmiyorum. Bu tip insanları tanımla ilgili iletişimle ilgili bir ders olabilir ya da teklif edilebilir. Bir diğer de ¼lkemizdeki sosyal sorunlar işte bu ekonomidir, yoksulluktur, g¼çt¼r ya da krizdir. Sosyal durumlara, afetlerle ilgili birleşilebilir diye d¼ř¼n¼yorum bunu. Sayın hocam derslere içerisinde kadına y¼nelik şiddet ya da ihmal ve istismar vardır zaten değil mi?

-Ben d¼n hastaneden çıkmış bir hasta yakın olarak konuşacağım şimdi. Hemşire gerçekten hemşirelik ¼ok ¼nemli. Hani doktordan sonra demeyeyim aslında doktordan ¼nce geliyor. Hemşire bir hasta için hasta yakını için. Hocamız olsun beyefendi olsun. Gerçekten ¼ok g¼zel bir konuya değindiler. Ama ben şunu belirtmek istiyorum, personel yetersizliğinden hemşirelerin y¼zleri d¼ř¼yor, yorgunlukları ¼ok fazla. Bir servisinde d¼nya kadar hasta var. Hepsinin farklı farklı sorunları var. Herkese tek tek cevap vermek zorunda hissediyorlar. Bunu g¼r¼yorum ama yeterli olmadıkları için. Mesela ben bir olay yaşadım, gece ¼alıřıyor. Bu hemşire. g¼nd¼z yine iki tane varlar ama gece bir tane b¼t¼n servise tek kişi dolaşıyor ve benim tansiyonum ¼ok y¼kseldi. Ben tansiyon aletiyle hastamın tansiyonumu ¼lçerken rica ettim dedim ki benim de tansiyonuma bakabilir misiniz? Kendimi hiç iyi hissetmiyorum dedim. Dedi ki, tekim dedi siz dedi. Daha sonra dedi işte ya doktor arkadaşlar dedi s¼ylerseniz dedi. Bitirdikten sonra dedi tansiyonunuza bakabilirim dedi. Tamam dedim, ¼ok haklısınız. Ç¼nk¼ gerçekten servise giremediği içinde sonrası, sağolsun kendi tansiyon aletimi y¼ksek ¼ıkan ¼zerinden gittim. Neyse kendisi sonra benim tansiyonum ¼lçebildi. Hani hemşire denince bize g¼re her şeyi cevap verebilen kişi. Ben orada şunu anladım. Personelin yetersiz...

-Yani orada bana m¼dahale edemedi. Benim tansiyonum y¼ksek olduğu h¼lde hastanede ve hemşire olmasına rağmen elinde tansiyon aleti olmasına rağmen 1-2 saniyelik bir olayı bana yapamadı. Ç¼nk¼ personel yetersiz personel diyo ki ben belli bir s¼re içinde b¼t¼n hastaları gezmek zorundayım diyor. ¼ok haklı ve ben orada ona kendimi mahcup hissettim. S¼ylediđim için benim tansiyonumu ¼lç dediğim için kendimi suçlu hissettim. Ç¼nk¼ onu işinden alıp koymuş gibi hissettim yani. Demek istediğim en b¼y¼k sorun ben ve bir de daha ¼nceden de hastanede kaldım. ¼ok hasta yakınlığı yaptım. Kendim de. kesinlikle personel yetersiz. Bu kadar hemşire mezun oluyorsa bu kadar mezun yapılıyorsa nerede bu personel, nerede bu hemşireler bide kendi aralarında verebilecekleri o bilgiyi o eğitimi uygulayamıyorlar. Yani nasıl diyeyim g¼ler y¼z g¼steremiyorlar işlerini.. mesela bana serum taktırdı. Ç¼nk¼ diğer hastaya gitmek zorunda. Sen dedi. Kapat sen aç. Bunu niye ben yapıyorum dedim? Hani bunu ben tamam yaparım, bilinçliyim. Yapamayanlar da var yani akılı almayan da var akılı olup da beceremeyen de var. Yani bunu herkes yapamayabilir ama niye diyor onu yetersiz

yetemiyor çünkü. O hasta o koridoru dönmek zorunda. Hastaya bırakıyor bu işi. Ya benim bu gördüğüm personel yetersiz, yetersiz olduğu için de personel gülmüyor. İstedığı gibi sağlık şeyinde fayda sağlayamıyor. Hasta yakınına hastaya. En çözülmesi gereken sorun yani sizin eğitiminizden daha çok personel artışı yapılması gerektiği hastanelerde. Çünkü onların da enerjileri bitiyor, onlar da yoruluyor. Onlar da onların da psikolojisi bozuluyor. Hasta kadar onlar da etkileniyorlar yani. Sistem kötü teşekkür ederim.

-Şöyle ben de. Hasta yakını olarak çok bulundum. Hastanelerde bununla ilgili de bir örnek vermek istiyorum size. Yani hemşirenin ilk önce bana göre güler yüzlü olması lazım. Tabii ki onlar donanımlı olarak yetişiyorlar. Bilgililer hani hastalara da yetişmeye çalışıyorlar? Personel eksikliğinden bahsetti arkadaş. onlara katılıyorum ama. Biz de hasta ve hasta yakını olarak hani biraz hoşgörü Gülyüz bekliyoruz. Ben hastaneden hiç çıkmadan istanbul'da Cerrahpaşa hastanesinde 5 gün kaldım. Gelinimize baktım. O 5 gün içinde ya 1-2 tane hemşire açıklama yaptı. Yani orada bulunan herkese aynı odada 5 kişiydik. 5 hasta vardı, beşte yakını vardı. Yani geldiğinde işte serumunuza ağrı kesici koyuyorum ya da size antibiyotik veriyorum işte tansiyonunuzu ölçtüm. Daha önceki ölçtüğümde şöyleydi, şimdi bu durumda gibi açıklamalar yapan bir tek hemşire oldu. Ben o zaman çok şaşırmıştım yani. Böyle büyük bir hastanede bu durumla karşılaşmak diğerleri geliyorlar. Hiçbir açıklama yapmadan işini yapıp çıkıyorlar. Ama bir tanesi yani gayet güzel açıkladı. Şu işlemi yapıyorum, bu işlemi yapıyorum. Bize güler yüzlü davrandı, nasılsınız diye sordu ve tabii ki en çok hoşunuza giden o oldu. Yani tüm çalışanların böyle olmasını tercih ederiz. Tabii ki onların yaşadığı zorluklar var. Onları da tabii ki biliyoruz. Anlıyoruz ama bizim açımızdan da hani durum böyle diyeyim.

-Benim de sürem az olduğu için şöyle bir yol izlemeye karar verdim. Yazılı olarak iletceğim sizlere. erken biterse toplantım katılmaya çalışacağım. Kusura bakmayın. literatürde öyle söylüyor artık. Hani temas kursun. aslında göz teması kursun, güler yüzle yaklaşsın, ilgili alakalı olsun, duyarlı olsun. Hani bir tansiyon ölçmek az önce de bir arkadaşımız bahsetti, o kadar da uzun süren bir işlem değil. Aslında çok kısa işlemler, çok ciddi bir baskı altındalar. Elbette onu anlıyoruz ama yani siz sistemi değiştirmeyip insandan vazgeçiyor. Şu andaki mezunlarımızın yaptığı şey bu yani insana bakın vermektense çok teknik işleri tamamlama derdinde. Ciddi bir değişime uğraması lazım. Onun için bizim öğrencilere öğretmemiz gereken insanı görmesi, insanı anlaması, ona insanca insan gibi yaklaşması. Bunu yaparken elbette bu hani bir hayır işi gibi bir şey de değil. Tabii ki 4 yıllık lisans eğitiminin amacı bir profesyonel yetiştirmek. Yani hemşirelik nosyonu kazanmış hemşirelik bakım felsefesine sahip hemşirelik bilgisiyle evrilmiş. Yani tıbbi bilge demiyorum tamamen hemşirelik etiği ve bilgisiyle donanımlı olarak bunu yapacak. kendi hastaların beklentisi bu yönde. Yani bilsin duyarlı olsun ve yanımızda olsun istiyorlar. Genel olarak hani bu bağlamda ve bunu yapması için de temel şey ne? Hani yönelimi belirleyen aslında davranışlarımızı belirleyen düşünceler, değer yargıları, tüm bunlar arkadakiler o buzdağının görünmeyen kısmı. İşte bunun da hemşirelik felsefesiyle ama hangi hemşirelik felsefesi burada da öyle bir soru şey çıkıyor çıkmaz. Hani hemşirelik bilimi geliyor. Değişen bir bilim. Paradigması da değişiyor. Şu anda bu bakım bilimi anlayışına sahip yani şu anki hemşirelik dünyasına hakim hani geçmişteki ezberlerini değiştirebilmiş olan, kendini yenileyen böyle bir hemşire olursa işte böyle bir hemşirelik felsefesine sahip olursa bence bunu yapacak. Yani ben hastaya bakmalıyım diyecek. Ben teknik işleri yapmayacağım ya da ben sekreter değilim diyecek. Bütün o üzerindeki gereksiz işleri azaltacak bir görüş bu çok zor bir şey. Ben bunu söylerken hani basit bir şey asla öyle düşünmüyorum ama bu yani samsun'un da sorunu değil, hepimizin ortak sorunu. ben akdeniz'den katılıyorum. Bu hepimiz için geçerli. Yani bir problem türkiye'deki hemşirelik için söylüyorum bunu bu bu nosyanu yani önüne her zaman bakımı koyacak. Varoluş sebebi zaten o olan bir meslek. Bunun içinde çaba gösterip çalışmalı diye düşünüyorum. Ben geri kalanları dışarı yazılı

olarak belirteceğim. Kusura bakmayın arkadaşlar bu ekstra olan ama erken bitirse hemen katılacağım çok teşekkür ederim.

-Yani merhabalar herkese ilk önce. Ben de 19 Mayıs Üniversitesi tıp fakültesinden katılıyorum. İdeal, ideal hemşire olması için ideal bir sistem olmalı ki ideal hemşireler işler yapılabilir olsun açıkçası hani idealler olmadan ideal bir hekim de ideal bir hemşire de mevcut sistemde açıkçası olmuyor. Hani ütopyik olarak bazı güzel cümleler kurulabilir. Şöyle olsun böyle olsun, hani az önceden beri konuşulan işlerde en temel noktalardan biri etik değerlere saygılı ve buna göre hareket edebilen sağlık çalışanları olması lazım. Yani hemşireler çünkü çok özel konumdalar. Birebir hastayla hemde bakımına girmiş pozisyonundaki kişiler bakıldığınd. Servislerde, departmanlarda de çok yakın bir temas içindeler. Bunlar olurken de tabii ki güvenilirlik. Mesela en önemli başlıklardan biri az önce söylenen şey de hani? Hemşiresine insan, eğer hem müşkül durumunda en zor durumdaysa güveniyor olması lazım. Ben hani bu durumdayken bana yardım edecektir ile ilgili. Bu tüm sağlık meslekleri ile ilgili bir adanmışlığı, ideal için söylüyorum. Adanmışlığın olması lazım ki o meslekle ilgili adanmış bir şekilde hizmet verilmesi hani gecenin üçünde tebessüm ediyor olması adanmışlıkla ilgili bir şey. Hani profesyonellik var ama adanmışlık o süreçte tüm sıkıntıya rağmen senin evdeki çocuğunuz ateşler için yanyorken gelip orada başka bir hastaya hizmet verebilmek. Bakım sırasında tebessüm ediyor olmak adanmışlıkla ancak mümkün başka bir şeyle mümkün değil. Günümüz teknolojisi ve imkanıyla tabii ki eğitime entegre edilmeli. Ama hani eğitim süreciyle ilgili bir şeyler söyleyeceksek, burada da bu alt yapıların oluşturulması lazım ki eğitim kurumlarında bunlarla ilgili işler rahat yapılabilirsin. Teknolojiyle ilgili bir sürü şey söyleniyor ama bunlar mevcut fakültelerde ya da imkanlarda ne kadar var? Simülasyonla ilgili bir sürü şey söyleniyor ama bunların. İmkan olarak sunulması lazım. Laboratuvarlar olarak getirilmesi lazım ki daha rahat yapılabilirsin. Hani simülasyonla ilgili işin dışında tabii ki bizim mesleklerin hepsi insanla birebir teması gerektiriyor. Birebir temas olunca da problem çözme becerisinin bir şekilde hazırlanılması lazım. Bunların geliştirilmesi lazım. Stresle başa çıkma ve öfkeli hastalar veya şiddet eğilimli hastaları yönetebilmeyle ilgili becerilerimizin eğitimlerimizde yer alarak geliştirilmesi lazım. Bunlar çünkü en çok bizim sıkıntı duyduğumuz ya da bunaldığımız süreçlerden biri. toplumun bütününe hani bilimsel makalelerde de gösteriyor. Yüzü asık. Gülebilen insana normal hayatın içinde. Hani hemşireliğin dışına çıkıyorum tamamen. bulmak çok zor. Bu zorluğun içinde hemşirede en zor durumdaki kişiye hastalığı varken hasta yakınına tebessümle yaklaşık hiç yüzü gülmeyen bir topluluğa gülerken bir hizmet verecek. Tamam profesyonelliğimiz var hani?

Buna hiçbir şey demiyorum ama çok da şu anki şartlar, imkanlar dahilinde mümkün olmuyor. bunlar eğitimle ilgili kısmına gelecek olursak, şu anki akreditasyonun bir parçası olarak da burada bulunuyoruz. Benim hani aile hekimiyim ben uzmanlık alanım. mesela yıllar geçti aile kimliğiyle ilgili birinci basamağa yönelik olarak halk sağlığı hemşireliği var. Bir uzmanlık alanı olarak ama aile hekimliği ile ilgili ASM 'lerde çalışan birçok meslektaşımız var. Onlarla ilgili tanımlanmış, düzgün bir hani çalışma adı dahil olmak üzere bir düzen yok. bunların olması lazım, bunların gelmesi lazım tabii eğitim kısmında bunlarla ilgili bilgilendirme en fazla olabilir ama bakanlık tarafından bunların tanımlanıyor ve buna göre bir yapılanmaya gidilmesine ihtiyaç var. Bizim mesela kendi tıp fakültemize bağlı şeyimiz var. Eğitim, ASM miz var. Bunların protokollerle hani yapılıyor? Birebir konuşulan ilişkilerde çözülüyor ama bu şekilde rahat rahat çalışabildiği birinci basamakta hemşirelerin çalışabildiği öğrencilerin kastediyorum. Özellikle çalışabildiği ortamlar bulunabilir stajlarına hani saha stajlarıyla daha fazla desteklediği ama eğiticilerin de aktif olarak orada görev alabildiği birinci basamağı yönelik işlerinde olursa iyi olabilir diyoruz genel itibariyle. Ama idealle ilgili bir soru çok geniş oldu. Benim için idealler, ideal ortamlarda olabilecek şeyler diye.

-Tabii hak ettiğini alabildiği rahat halledebildiği sağlık, biliyorsunuz özel sektöre gidersek sağlık çok pahalı. Çok büyük şartlarda bir iş ama karşılığını devlette çalışan şu anki hemşirelerimiz ne kadar

alıyor noktasıyla dolayısıyla öğrencilik aşamasında da bunlarla ilgili stajlarda ve benzerinde de mali desteklerle de olmalı ki daha şevkle, daha motive olarak bir şeyler hallolabilsin.

-Merhabalar ben samsun il sağlık müdürlüğünde afet yönetiminin sorumlusuyum. Daha önce konuda geçti. bir hocamız söyledi afetlerle ilgili şeyi. Ben o açıdan yaklaşayım, diğer soruyu da cevaplamış olayım. Bildiğimiz üzere ülkemiz afet anlamında çok çeşitlilik barındırıyor. Ve afetlerde birçok vatandaşımızı kaybettik. Erzurumda bir afet uyarısı var biliyorsunuz. Şu an herkes alarm durumunda. Dolayısıyla afetlerde hemşirelik bakımında büyük görevler mevcut. Çünkü ülkemize Sağlık bakım hizmetlerinde önemli bir iş gücü kaynağı hemşirelik. Mesela şöyle söyleyeyim biz 2003 yılında kurulduk UMKE'ler. 1999 depreminin peşine. Enkazlarda özellikle sağlık hizmeti vermek için kurulduk. Şu an türkiye'de 15 bin üzerinde UMKE gönüllüsü var. Bunun 4'te birinde hemşirelik mesleği mensup. İlimizde de aynı oran 4'te bir oranında. Afetin kendine göre bazı şartları var. Sınırlı kaynaklar var. Çok sayıda hasta var yaralı var. Hızlı karar almak gerekiyor hızlı müdahale etmek gerekiyor. Dolayısıyla hemşirelik eğitiminde de bu profesyonelliğin kazandırılması gerekiyor. Adı değişebilir. Afetlerde hemşirelik olabilir. Adı farklı olsa da afetlerde hemşirelik eğitiminin programa konulması ve kalitesinin artırılması gerekiyor. Bunun içeriği konuşulabilir. Kimyasal olaylar var. Buna ek olarak kişilerin afetlerde kendini koruması da var. Birçok yaralıya hastaya müdahale ediliyor.. Hemşire arkadaşlarımızın hem kendini psikolojik anlamda hem de diğer anlamda korumasını öğrenmesi gerekiyor. Özet olarak bu şekilde bilgi vermek istiyorum.Olması gerekiyor. Gene sabit enkazda görev yapmıyoruz arkadaşlar. Cerrahi yıllık müdahale ekipleri kuruyoruz. şu an işte mısırdaki gazzede duymuşunuzdur. Seyyar hastaneler kalıyor, buralarda görevliler. Buranın kendine özgü şartları var. Daha sonra saha taraması yapılıyor. Alan taraması alan taramasında...

-Herkes merhaba, yani ilkay mavi yılmaz Samsun Araştırma Hastanesi eğitim koordinatörüm biraz geç katılabildim. Öncelikle kişinin yani ideal bir hemşire gideceksek, öncelikle kişi ideal bir insan olmadığına kendi gerçekleştirmesi gerekiyor. Bu anlamda eğitimler, aileden başlayan bir eğitim. Fakat eğitimciler ve sahada rol model hemşireler bunu hep feminist bir sorumluluk edinerek bunun farkında olarak eylemlerimizi yönetmeliyiz. Evet, kişi önce neden varoluştaki amacı konusunda ne kadar yol almış? Önce bireysel kendi içinde bir gerçekleştirmek. Daha sonra mesleki gerçekleştirme. mesleki hemşirelik felsefesi üzerine hemşirelik değerler üzerine öncelikle ideal bir hemşirenin hemşirelik mesleğini kendi içine inşa etmesi gerekiyor. Olduğu yer ve zaman ve mekanda neden var, bu nedenin altını doldurması gerekiyor. Bu da yine her birimiz rol model hemşireler ve siz akademisyenlere el birliği şekilde bu sorumluluğu almamız gerekiyor. Çünkü o her birimiz onlara ilham olmak durumundayız. Mesleki hemşirelikte, imaj yönetimi bence mesleki derslere okutulmalı bulunmalı.

-Hemşire bana göre güler yüzlü olmalı. Onlar donanımlılar, bilgililer ancak hasta/hasta yakını olarak güler yüz ve hoşgörü bekliyoruz. Ben hastanede 5 gün kaldım. O 5 gün içinde bir hemşire bize açıklama yaptı. Size şu anda ağrı kesici veriyorum, size antibiyotik yapıyorum gibi yaptığı işi 1 kişi açıkladı. Diğerleri geldi işini yaptı gitti. Ama 1 tanesi bize açıklama yaptı, güler yüzle sorularımızı yanıtladı. Bizim açıdan bu şekilde.

Soru 3: Eğitim öğretim sürecinde hemşirelik müfredatında hangi dersler olmalıdır/eklenmelidir?

-Kariyer planlamasına yönelik derslere ağırlık verilmesi, sağlıklı yaşam becerilerinin oluşturulmasına yönelik derslerin artırılması, öğrenciler mezun olduktan sonra sertifika programları ile bazı beceriler kazanmaya çalışıyor, bu beceriler nelerdir stoma, diyabet, eğitim hemşireliği ve özel dal hemşireliklerinin okullarda müfredat kapsamına alınarak verilmesi ve mezun olduktan sonra bu işleri direkt yapan hemşireler olması ve istihdam edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bakım verdiği hastanın

bakımında kullandığı malzemelerin inovasyonuna yönelik farkındalıkları artırılması gerektiğini ve bununla ilgili fikir paylaşımlarının uygun platformlarda paylaşılaraktan üretime geçmesi gerektiğini düşünüyorum.

-Öncelikle hemşirelik eğitim programı 2025 yılına kadar akredite edildi sanırım. Akreditasyon süreçleri kalite yönetimi ile ilgili yaşanan sürekli olarak eğitim programı üzerinde değişimi ve gelişimini getiriyor. Toplantılarda tıp fakültesi olarak katılıyoruz. Sağlık bilimlerindeki eğitim programları içeriği açısından amaç ve hedeflerine göz attım. Eğitim programınızın amaç, hedef, değerler, vizyon, misyon, öğrenme çıktılarının tanımlandığını gördüm. Bunları akreditasyon süreçlerinde daha detaylı olarak açıklamışsınızdır. Bir konu dikkatimi çekti. Eğitim etkinlikleri ile ilgili olarak meslekler arası iletişim ve işbirliği kavramı var. Son yıllarda tüm dünyanın gündemine giren kavram. Sağlık hizmetlerinde kalite ve güvenli bir sağlık hizmetinin sunulması, sağlık profesyonellerinin içinde hemşirelerinin de önemli bir yere sahip olması ve u anlamada da aslında sağlık profesyonellerinin arasındaki iletişimin, etkileşimin ve ekip çalışmasının önemli bir rolü olduğunu belirtiyor, yapılan araştırmalar. Tıbbi hata bağlamında etkili bir mesleki işbirliğinin gerek ekip içinde gerek kendi meslek disiplini içinde gerekse disiplinler arası bu iletişimin öneminden bahsediyor. Program çıktılarınızda buna benzer yön yakalanmış gibi. Eğitim programı içerisindeki ders ve eğitim etkinlikleri arasında geçmiyorsa meslekler arası iletişimin nasıl bir kavram olduğu, ekip nedir, ekip olmak nedir, ekipteki sağlık profesyonellerinin rolleri eklenmelidir. Bence bunlardan bahsedilebilir. İlk adımda teorik bilgilerin verilmesi ve daha sonra karşılıklı sağlık profesyonellerinin birbirlerini bu bağlamda değerleri, amaçları, vizyon, etik ve deontolojik yönlerinin artırılmasına imkan verilebilir. Bunlar eğitim programlarına eklenebilir.

-Eğitim şeklinizi klasik eğitim şeklinde tanımladınız. Küçük grup çalışmaları, vaka analizi yapıyor musunuz? Öğrenen merkezli yaklaşım anlamında grup çalışmalarlarıyla özellikle bazı konuların etik, iletişim, empati, meslekler arası işbirliği gibi konuların daha etkin olacağını düşünüyorum.

-Öğrencilerin ruhsal boyutuna önem verilmeli. Psikolojik sağlamlığı yerinde olan ve tahammül seviyesi yüksek olan hemşire profili çizilmesi gerekir. Ardından hemşirelerin yaratıcı düşünme becerisine sahip olmalı. Bunun için bence güzel sanatlardan destek alınabilir, sanatsal faaliyetler artırılabilir, sanatsal dersler eklenebilir. Bunlar yaratıcı düşünme becerisini artırır. Aynı zamanda bir hobi edinmemizi sağlar, benzer şekilde spor bilimlerinden destek alınabilir. Bunlar insanın ruhsal boyuna iyi gelen şeyler. Öğrencinin hobi edinmesi bu dönemde çok zor. Buna da bir vesile olur.

-Yazılımsal işler iyi bilinmeli, yazılım kodlama gibi derler inovatif yaklaşım için eklenebilir.

-Üniter Bakım Bilimi, Bakım Okuryazarlığı, Digital Dünyada Bakım, Yabancı Dil Yeterliliğini Arttırıcı Dersler, Varlığını sunma gibi bakım dav özelleşmiş dersler, Eleştirel Düşünme, Diyalektik Düşünme, Sosyal Adaletle özelleşen dersler de olmalı.

-İmaj yönetimi, arge çalışmaları ve proje yönetimi temel ders olmalı

-Hemşirelik istenerek yapılacak bir meslek olmalı. Sadece hemşirelik bölümü için değil tüm bölümlerde hemşireler etkili iletişim dersi almalı. Çünkü hemşireler anne ve baba olacak. Çünkü değerler eğitiminde eksiklerin giderilmesi için bu ders alınmalı.

-Yaşadığımız deprem, ülkemizin afet bölgesinde olması böyle bir dersin gerekliliğini gösteriyor. Yardım seven bir toplumuz ama bazen kriz durumlarında yardım zarar verici olabilir, alanda gereksiz kalabalık olabilir.

-Frekansın önemli olduğu bir çağdayız. Artık olumlu düşünce, frekans, bilinç , bilinçaltı konuları derslere eklenebilir.

-Tıp alanında aşırı uzmanlık ile ilgili problemlerin oluştuğunu görüyorum. Organa yönelik uzmanlaşma gelişti ve bu bütüncül bakım yapmamızı engelliyor. Bu genel hemşirelikten spesifik hemşireliği doğrudan geliştirdi. Mesleğe özgü temel bilgiler net bir şekilde verilmelidir.

-Beceri eğitimlerinin maketlerle, simülasyon uygulamalarıyla desteklenmeli ve uygulama sıklığı artırılmalı. Tele tıp -tele hemşirelik gibi konular konuşuluyor. Hemşirelik eğitimi yüksek lisans ve doktora düzeyinde bireysel araştırmaya yatkın bir grup. Bunlar derslere eklenebilir.

-Topluma yönelik eğitimler müfredata eklenmeli ya da artırılmalıdır. Böylece topluma yönelik hizmet ortaya çıkacaktır.

Soru 4: Eğitim öğretim sürecinde OMÜ Hemşirelik Bölümü Lisans Eğitim Programında verilen eğitimin kalitesini artırmaya yönelik diğer önerileriniz neler olurdu?

-Öğrenci sayısının çok olmasının uygulamaya çok ciddi etkisi var. Öğrencilerin çok kısa uygulama süresi var. Bu sorun sistemseldir ama kaliteyi etkiler. Öğrenci sayısı azaltılmalıdır.

-Simülasyon laboratuvarları kurulmalıdır.

-Kalitenin artırılması için öğrenciden geri bildirimler alınmalıdır. Her ders uygulama için geri bildirimler alındıktan sonra takibi ve eksiklerin giderilmesi, soruların değerlendirilmesi gerekir. Geri bildirim almak yeterli değildir, geri bildirimler irdelenmeli, sorun nasıl çözülür düşünülmelidir. Geri bildirim mekanizması iyi çalışması gerekmektedir.

-Akredite bir eğitim programını yöneten bir grupsunuz. Birçok komisyon var ancak usul esasları mevcut değil. Gördüğüm usul esaslar mevcut ama olmayanlarda var. Kurul komisyonların iş birliği çok önemli. Tüm komisyonların nasıl çalıştığını takip eden başka bir üst komisyon oluşturulabilir.

-Ölçme değerlendirilmede çeşitlilik artırılabilir. Öğrenciler soruların cevaplarını görebilmelidir, itiraz edebilmelidir.